Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

VECKOKI

NOVĒRTĒŠANA UN APSAIMNIEKOŠANA

PROJEKTA KOPSAVILKUMS

europea latvia

Bulduru Tehnikums

Latvijas Kokkopju Arboristu Biedrība

SAF SVERIGES ARBORISTFÖRBUND

Pro Natura

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Maza mēroga partnerības projekts
profesionālās izglītības sektorā Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

MĒRĶIS:

Sekmēt sabiedrības un speciālistu izpratni par lielu, vecu, bioloģiski vērtīgu koku nozīmīgumu un dalīties ar zināšanām par to ilgtspējīgu apsaimniekošanu

2024. gadā

Zviedrijas VETCERT ekspertu vadībā notiek divas 3-dienu apmācības “Train-the-Trainer”pieredzējušiem Latvijas kokkopjiem, dabas ekspertiem, nozares mācībspēkiem, t.sk. apmācību metodoloģijas apguvē. Kopā izglītoti 34 speciālisti, kas turpmāk var vadīt vienas dienas apmācības plašākai auditorijai Latvijā.

2025. gadā

Valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskām organizācijām un kopienām tiek dota iespēja bez maksas uzaicināt pie sevis apmācītos ekspertus, lai novadītu vienas dienas izglītojošas apmācības saviem darbiniekiem un plašākai mērķauditorijai. Apmācības tiek organizētas daudzās Latvijas pašvaldībās, dodot iespēju tajās piedalīties ikvienam interesentam un nozares pārstāvim.

Kopumā Latvijā projekta ietvaros realizētas 34 vienas dienas apmācības “Veckoki. Novērtēšana un apsaimniekošana” un izglītoti 556 (!) ar vidi un veckoku apsaimniekošanu saistīti nozares pārstāvji un interesenti.

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Maza mēroga partnerības projekts profesionālās izglītības sektorā Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

34 apmācīti veckoku treneri

34 vienas dienas apmācībās visā Latvijā

556 (!) izglītoti nozares speciālisti un interesenti

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Maza mēroga partnerības projekts profesionālās izglītības sektorā Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

Izstrādāts izglītojošs buklets par VECKOKIEM

VAI VECI KOKI IR BĪSTAMI?

Nacionālā koku drošības grupa "SAPRĀTĪGA RISKA IZVĒRTĒŠANA".
Palīgs koku un apkārtējās drošības jautājumos koku īpašniekiem, apsaimniekotājiem un konsultantiem Lielbritānijā " / 2024.

National Tree Safety Group "COMMON SENSE RISK MANAGEMENT OF TREES.
Guidance on trees and public safety in the UK for owners, managers and advisers" / 2024

Statistika* neapstiprina pieņēmumu, ka ka veci koki ar nokaltušiem, dobumainiem zariem, lieliem, tukšiem dobumiem ir sabiedrības drošībai bīstami. Par nozīmīgu risku pieņemts uzskatīt tādu, kura iespējamība ir 1: 1'000'000 (viens gadījums uz miljonu cilvēku). Lielbritānijas dati rāda, ka ar kokiem saistītais nāves risks ir ~15 reizes mazāks par šo robežu.

Tas liecina, ka kopumā koki nav bīstami, un to īpašniekiem vai apsaimniekotājiem nav pamata nevajadzīgi apzāģēt vai cirst kokus tikai drošības apsvērumu dēļ. Noteikti katrs konkrēts gadījums ir jāizvērtē atsevišķi!

Dodiet kokiem savu telpu!

- **Neizvietojiet bērnu spēļu laukumus un soliņus zem veca koka zariem**
- **Stipra vēja laikā nestaigājiet vecā parkā**
- **Pielieciet informatīvu zīmi, ka koka zari var lūzt un apdraudēt drošību**

Vairāk informācijas meklē:

Projektu finansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autoru uzskati un viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Valsts Izglītības Attīstības aģentūras uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienību, ne VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

VECKOKI

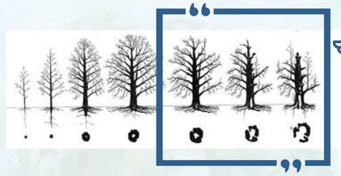
NOVĒRTĒŠANA UN APSAIMNIEKOŠANA

europea
Bulduru Tehnikums
SAF SVERIGES ARBORISTFÖRBUND
Pro Natura

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas
Maza mēroga partnerības projekts
profesionālās izglītības sektorā
Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501

KAS IR VECKOKS?

- koks kuram ir liels hronoloģiskais vecums (attiecīgajai sugai);
- vecumposmā, kad dabiski sarūk un vēl arvien saglabā dzīvotspējas raksturīgās pazīmes;
- parasti lielu dimensiju (attiecīgajai sugai);
- ar sarežģītu struktūru vai arhitektūru ar dobumiem, trupi, saknēm stumbra iekšpusē, kolonveida koka struktūru / vairākām funkcionālām vienībām, kas ir kopīgas iezīmes ar augstu bioloģisko/ekoloģisko vērtību;
- koks ar augstu kultūrvēsturisko vērtību, taču kultūrvēsturiskā vērtība nepadara koku par veckoku (piemēram, slavena cilvēka nesen iestādīts koks nav kultūrvēsturiski).

Definīcija no Zviedrijas, ko pielieto no 2024.gada: ***"Ļoti vecs koks, kura apkārtmērs krūšu augstumā pārsniedz 1m, vai kurš ir dobumains"***.

Definīcija no Lielbritānijas: ***"Koks, kas ir interesants no bioloģiskā, kultūras vai estētiskā viedokļa sava vecuma, lieluma vai stāvokļa dēļ"***.

Bioloģiski vērtīgs koks ir pieaudzis vai vecs, dzīvs vai miris koks, kurš nodrošina mājvietu dažādiem dzīvajiem organismiem — sēnēm, sūnām, kērpjiem, bezmugurkaulniekiem, zīdītājiem un putniem.

KĀPĒC VECKOKI IR SVARĪGI?

Ekoloģiskā nozīme

Veckoks ir mājvieta simtiem dzīvo organismu – putniem, sikspārņiem, kukaiņiem, ķērpjiem, sēnēm. To dobumi, plaisas un trupe nodrošina īpašus mikrobiotopus, kādus jauni koki nespēj piedāvāt.

Bioloģiskā nepārtrauktība

Veckoks uztur sugu daudzveidību, kas attīstījusies gadsimtiem ilgi. Tas nodrošina saikni starp pagātni un nākotni – šādas ekosistēmas nevar atjaunot īsā laikā.

Kultūrvēsturiskā un izglītojošā vērtība

Daudzi veci koki ir piemiņas vietas vai saistīti ar lokāliem stāstiem. Tie iedvesmo un palīdz cilvēkiem veidot ciešāku saikni ar dabu un apkārtējo vidi, kopienu.
Glika ozoli (Alūksne; pie vēsturiskās mācītāja mājas) ir saistīti ar vienu no nozīmīgākajiem Latvijas kultūrvēstures notikumiem – Bībeles tulkošanu latviešu valodā.

Ainaviskā un estētiskā nozīme

Veckoki ir ainavas akcenti – tie piešķir vietai raksturu un vēsturiskuma sajūtu. Tie rada mieru un piederības sajūtu, iedvesmo mākslinieku acīm un garam.

Ekosistēmu pakalpojumu vērtība

Veckoki uzlabo gaisa kvalitāti, regulē mikroklimatu, samazina plūdu risku un atbalsta bioloģisko daudzveidību.

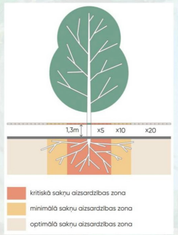
KĀ RĪKOTIES?

Darīt vai nedarīt?

Ja pieņem lēmumu rīkoties, jāsāk ar apsaimniekošanas plāna izveidi. Tas var būt individuāli kokam vai visai teritorijai. Ideālajā variantā tiek izveidots apsaimniekošanas plāns katram kokam un katrai teritorijas zonai. Plānam nav jābūt sarežģītam, kaut vai tabula ar plānotajiem darbiem, galvenais, lai ir pārdomāta rīcība un apsvērti lēmumi.

Koku aizsardzība
Sakņu aizsardzības zonas

Rīgas pašvaldībā ar saistošajiem noteikumiem ir noteiktas 3 sakņu aizsardzības zonas kritiskā, minimālā un optimālā. Zonās tiek noteikti darbību ierobežojumi.

Zīme "Bioloģiski vērtīgs koks"

Zīmes galvenais mērķis ir sabiedrības izglītošana par koku nozīmi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

Zīme izvietojama uz kokiem, kritalām un sausokņiem publiski pieejamās vietās. Tie ir apdzīvotu vietu apstādījumi, tūrisma infrastruktūra, dabas takas, dažādi maršruti u.c.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

Tapusi ceļojoša gleznu izstāde par dižkokiem Latvijā

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Maza mēroga partnerības projekts profesionālās izglītības sektorā Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

VETREE
VETERAN TREE NETWORK

Vairāk informācijas meklē:

Projektu finansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autoru uzskati un viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Valsts Izglītības Attīstības aģentūras uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienību, ne VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

europea latvia

Bulduru Tehnikums

LATVIJAS KOKKOPJU ARBORISTU BIEDRĪBA

SAF SVERIGES ARBORISTFÖRBUND

Pro Natura

Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Maza mēroga partnerības projekts profesionālās izglītības sektorā Nr. 2023-2-LV01-KA210-VET-000171501